

1. ESTAT DE LA QÜESTIÓ

El tractament del gènere gramatical porta sovint molta confusió en els documents administratius. La llengua catalana —com d'altres llengües romàniques— compta amb un sistema gramatical en què el gènere presenta l'oposició masculí/femení, el segon dels quals és el terme marcat. Aquesta convenció terminològica aplicada en els estudis lingüístics ha creat males interpretacions en el parlar corrent per la seva correlació equívoca amb el sexe femení o masculí dels referents animats. Així, doncs, el llenguatge per si mateix no pot ser sexista sinó l'ús que en fem. Si la llengua és el reflex de la societat i el seu pensament, vol dir que el sexisme és present en la nostra cultura i cal fer una sèrie d'anàlisis que reestructurin i reorganitzin la manera de vehicular el nostre pensament a través del llenguatge. Podem modificar aquests usos sexistes i androcèntrics per tal de ser respectuosos amb la diversitat humana alhora que hem de continuar respectant la claredat i la concisió dels textos administratius, en aquest cas, dins l'àmbit del Consell Insular de Menorca¹.

La incorporació de la dona al món laboral i la seva major presència en la vida social ha despertat la necessitat de feminitzar un gran nombre de noms com ara oficis, professions i càrrecs. S'ha d'anar en compte, però, amb aquest procés de “feminització” atès que una segregació excessiva del gènere en el discurs podria atemptar contra l'estructura de la llengua i el seu bon ús. Un desdoblament desmesurat pot donar lloc a ambigüitats i incoherències que desvirtuïn el text, el poden fer poc entenedor sense que resolguin els conflictes d'igualtat entre homes i dones. Cal saber que el caràcter no marcat de la forma masculina inclou tant el sexe femení com el masculí en els referents animats (*els professors, els veïns*). Darrerament, però, hi ha una tendència que evita l'ús d'aquestes formes a favor de termes genèrics —masculins o femenins, en sentit lingüístic— (el professorat, la comunitat), prou encertada. Tanmateix, no sempre serà possible recórrer a aquests termes col·lectius i, per tant, s'hauran de trobar altres solucions.

En el llenguatge administratiu del CIM és recurrent la designació de càrrecs, professions o oficis en què l'ús exclusiu del gènere masculí per designar aquestes categories humanes —que poden ser constituïdes tant per homes com per dones— pot resultar discriminatori per al sector femení. Però com s'ha dit més amunt, el fet de recórrer al desdoblament gramatical pot dificultar la claredat del text i, doncs, no resol el conflicte. La dissidència només s'esvairà en els casos en què la persona

¹ A partir d'ara aquest organisme apareixerà com a CIM.

destinatària sigui coneguda. Per exemple, si el màxim càrrec d'una conselleria l'ocupa una dona l'opció correcta per dirigir-s'hi serà *consellera executiva del Departament de Presidència i Mobilitat*; en canvi, si és un home l'opció a triar serà *conseller executiu del Departament de Presidència i Mobilitat*. Tanmateix, en els casos en què les referències a càrrecs o funcions es facin independentment de la persona que els pugui exercir, s'haurà de fer ús de formes alternatives com el nom de l'òrgan (*conselleria*), termes epicens (*infant*) o formes genèriques (*personal administratiu*).

Aquesta guia pretén donar als treballadors del CIM les eines necessàries per dur a terme un ús del llenguatge que no sigui discriminatori per raons de sexe. D'una forma clara, senzilla i funcional aquesta guia pot servir com a manual de consulta per redactar els diversos tipus de documents administratius i comercials usats en l'àmbit del Consell². Per acabar, els criteris per determinar les solucions admissibles en cada cas lliguen amb les propostes de redacció del *Manual d'estil del Govern Balear* (5-7; 2006) i del *Llibre de documents administratius i comercials* (35-36; 2007) del CIM.

2. RECURSOS DEL LLENGUATGE

El llenguatge disposa de diferents recursos per redactar d'una forma en què no hi hagi cap tipus de discriminació per raó de sexe. La següent exposició vol ser clara i pràctica tot respectant el principi d'economia i claredat de la llengua que evoluciona i s'adapta a les necessitats comunicatives del CIM. De forma sistemàtica, en referir-se a homes i dones prevaldrà l'ús de formes col·lectives i termes epicens (*l'equip d'assessors lingüístics, la població maonesa, la persona interessada*). En cap cas s'acceptaran formes únicament femenines (*dona de fer feines*) ni formes dobles completes enllaçades per la conjunció *i* o *o* si van seguides de paraules amb morfemes de gènere (*les assessores lingüístiques i els assessors lingüístics*)³. Aquesta solució s'aplicarà en casos en què es vulgui emfasitzar la presència d'un dels dos sexes. Tampoc s'acceptarà l'ús de la barra inclinada en els textos redactats —se'n reduirà l'ús a llistes, graelles, etc.—.

² La major part dels exemples que es presenten a continuació són adaptacions de documents reals del CIM.

³ Vegeu 2.2.

[...] serà *nomenat/ada funcionari/ària interí/ina* per a execució de programes de caràcter temporal.
(No recomanable)

[...] seran *nomenats funcionaris o funcionàries interins* per a execució de programes de caràcter temporal. (Recomanable; la doble forma emfasitza la presència femenina)

2.1. Mots col·lectius i termes epicens (alternatives al masculí)

La llei de l'economia del llenguatge es fonamenta en la capacitat que tenen les llengües per expressar de forma sintètica les idees i la realitat que envolta l'interlocutor. Aquesta regla s'estén a tots els àmbits de l'estructura lingüística. És per això que existeixen mots col·lectius que es refereixen a una pluralitat, així com també hi ha una sèrie de termes anomenats epicens que designen tant éssers de sexe masculí com de sexe femení. La graella que segueix mostra alguns exemples alternatius a la forma masculina quan el referent és indeterminat (unipersonal o pluripersonal).

En lloc de	Nom col·lectiu
els administratius	el personal d'administració
els aspirants/sol·licitants	les persones aspirants / sol·licitants
els ciutadans	la població / la ciutadania
els ciutadellencs	la població ciutadellenca
els consellers	l'equip de govern / el Consell
els electors	l'electorat
els membres	la comissió/l'agrupació
el propietari	la persona propietària
els socis	l'associació / l'agrupació
el titular	la persona titular
els treballadors	el personal/la plantilla
els veïns	el veïnat
els voluntaris	el voluntariat
llista d'admesos	llista de persones admeses
	Termes epicens
els advocats	l'advocacia
els al·lots	el jovent

els fillets	els infants
home	l'ésser humà / la persona
els professors	els ensenyants / el professorat/els docents ⁴
	Expressions despersonalitzades
col·laboradors	hi col·labora / amb la col·laboració de
el contractant	la part contractant
el director (del centre)	la direcció (del centre)
destinatari	destinació
domiciliat/ada	domicili
l'interessat	la persona interessada
nascut/uda a	lloc de naixement
redactors	redactat per...
	Determinants i pronoms sense marca de gènere
dades del signant del projecte	dades de qui signa el projecte
els petits i els grans	tots, petits i grans
tots els altres...	la resta...
tots hi sou convidats	tothom hi és convidat

Taula 1

La llengua ens proporciona una sèrie de mots que designen col·lectius (comunitat, conjunt, equip, grup, professió, etc.). Tot i així, la substitució d'aquests termes genèrics no és sempre sistemàtica:

**⁵El Consell⁶ va anar a la seu del Consell a Ciutadella per rebre s'"homo des be".*

*L'equip de govern va anar a la seu del Consell a Ciutadella per rebre s'"homo des be".
(Recomanable)*

El Consell / L'equip de govern acorda donar urgència a la simplificació administrativa per afavorir la dinamització econòmica. (Recomanable)

2.2. La coordinació i/o

En els casos en què la solució anterior no sigui possible es recorre al desdoblament del terme mitjançant les conjuncions *i* o *o*⁷. En un mateix text, es pot fer ús d'aquest recurs la primera vegada

4 També "el personal docent"

5 L'asterisc indica l'agramaticalitat de l'estructura.

6 Entès com a "equip de govern".

7 Vegeu també el punt 2.5.

que es vulgui donar constància del terme i emfasitzar que un dels dos col·lectius, homes o dones, són inclosos. En la mesura que sigui possible, però, el text haurà de continuar amb l'ús de termes col·lectius o bé amb la forma masculina. L'ordre d'aquests termes és indistint, però en cas de dubte l'ordre alfabètic pot resoldre el cas.

Els ciutadans i les ciutadanes des Mercadal. (recomanable si es vol emfasitzar la presència femenina).

La població des Mercadal. (en sentit neutre per a ambdós sexes; recomanable en tots els casos)

Bases de la convocatòria d'una plaça de *tècnic o tècnica* d'administració general.
L'objecte d'aquesta convocatòria és proveir una plaça de *tècnic* d'administració general.
(En la primera oració ja es dóna constància de l'admissió tant d'homes com de dones. Al llarg del text no cal repetir la doble forma)

En aquest punt, convé recordar que les dobles formes només s'aplicaran als substantius, no als adjectius, però sí als determinants (articles, demostratius i possessius):

Funcionaris i funcionàries interins. Concordança de l'adjectiu en masculí plural. El femení apareix en segon lloc per evitar qualsevol tipus d'interpretació ambigua.

Aquests funcionaris i aquestes funcionàries. / Aquestes funcionàries i aquests funcionaris.

Demostratiu flexionat amb els dos gèneres. L'ordre és indistint.

Els funcionaris i les funcionàries. / Les funcionàries i els funcionaris. Determinant article flexionat amb els dos gèneres. L'ordre és indistint.

2.3. *La barra inclinada*

A vegades, la juxtaposició de formes masculines i femenines amb la barra inclinada s'ha entès com una forma per descarregar el text. El cert és, però, que l'ús abusiu de la barra inclinada o dels guionets acaben enfarfegant el discurs. Així, doncs, és impossible mantenir aquesta opció al llarg de tot un text, per la qual cosa es limita l'ús d'aquestes formes a llistes, enumeracions, graelles, formularis, etc⁸. L'ús de les formes d'abreujament parteix de la forma masculina i acaba amb la

8 Més detallat a l'apartat 4. *Propostes de redacció*.

terminació femenina corresponent: *funcionari/ària*. Si la variació només comporta el canvi de la vocal final, aquesta s'inclou després de la barra (*director/a, fill/a*); en plural, l'alternança serà -s/-es (*assessors/es*). Però si la variació és més complexa s'haurà de posar tot el fragment de la terminació que és distint a la forma masculina a partir de l'última vocal tònica (*batle/essa, administratiu/iva*)⁹.

RESOLUCIÓ *DIRECTOR/A* INSULAR DEL DEPARTAMENT

Document de CONCESSIÓ DE PERMISOS I LLICÈNCIES

Dades *del/de la beneficiari/ària*

Document de BECA PER ESTUDIS

De la mateixa manera que en el cas anterior, mai es juxtaposaran mitjançant una barra inclinada els determinants, adjectius o pronoms.

DADES *DEL/DE LA SOL·LICITANT* (Inacceptable)

DADES *DE LA PERSONA SOL·LICITANT* (Recomanable)

Document de CONCESSIÓ DE PERMISOS I LLICÈNCIES

Condicions i requisits que han de complir *els/les* aspirants. (Inacceptable)

Condicions i requisits que han de complir *les persones/els* aspirants. (Recomanable)

Els/les aspirants *discapacitats/ades* han de fer constar aquesta condició en la instància i les adaptacions que sol·liciten per realitzar les proves. (Inacceptable)

*Les persones discapacitades*¹⁰ *que siguin* aspirants han de fer constar aquesta condició en la instància i les adaptacions que sol·liciten realitzar les proves. (Recomanable)

[...] si l'aspirant l'ha superat satisfactòriament [el període] serà *nomenat/ada funcionari/ària*

⁹ *Llibre de documents administratius i comercials*, Consell Insular de Menorca (p. 35-36; 2007).

¹⁰ En exemples com aquest, en què el substantiu ha de concordar amb un adjectiu, es recomana utilitzar el terme genèric “persona” en lloc de la forma neutra masculina. D'aquesta manera és més clara la inclusió d'ambdós sexes.

interí/ina. (Inacceptable)

[...] si la persona aspirant l'ha superat satisfactòriament [el període] serà *nomenada funcionària interina.* (Recomanable)

BASES DE LA CONVOCATÒRIA D'UNA PLAÇA DE DELINEANT DEL CONSELL INSULAR DE MENORCA AMB CARÀCTER DE FUNCIONARI INTERÍ (Maó, 7 de maig de 2008)

Dades *del/de la* sol·licitant (Inacceptable)

Dades *del* sol·licitant (Recomanable)

Document de BECA PER ESTUDIS

2.4. *Noms de càrrecs, oficis, professions i titulacions*¹¹

L'entrada de la dona en el món administratiu i polític, que fins fa poc havia estat gairebé exclusivament masculí, ha donat peu a una nova època en què l'ús del llenguatge ha hagut de canviar. Els noms de càrrecs, oficis i professions són la part del lèxic que més ha hagut d'evolucionar. La taula següent consta d'un corpus lèxic amb el correlatiu genèric i es divideix segons si el referent és conegut o no.

En lloc de	Referent conegut
el Dr. Pons i la professora Marquès (que és doctora)	el Dr. Pons i la Dra. Marquès / el professor Pons i la professora Marquès
el Sr. Pons i la Srta ¹² . Marquès	el Sr. Pons i la Sra. Marquès
	Referent desconegut
els advocats	l'advocacia
els alumnes	l'alumnat
l'arrendatari	la part arrendatària / la persona arrendatària
els ciutadans	la població
el coordinador de...	la coordinació de...
els electors	l'electorat
els empresaris	l'empresariat

11 Solucions admeses en textos i recomanables segons el context en relació amb els principis bàsics de coherència i llegibilitat.

12 Vegeu apartat 5.1.

l'explotador	la part explotadora
el funcionari que signa...	persona del funcionariat que signa... / responsable de signar
els investigadors	l'equip investigador
els jutges	la judicatura
el llicenciat/ada, el diplomad/diplomada	persona titulada en una llicenciatura / diplomatura
els metges	l'equip mèdic
ocupats/aturats	persones ocupades/aturades
l'organitzador	l'organització
el peticionari	la part peticionària/la persona peticionària
els professors	el professorat
el propietari	la propietat
el tècnic	l'equip tècnic
el promotor	la persona / l'entitat promotora
el representant	la part representant
el tècnic	l'equip tècnic / la persona tècnica
el vicerector	el vicerectorat
	Organismes i unitats administratives
batle	alcaldia / batlia / autoritat municipal
conseller de...	conselleria de... / departament de...
consultor	consultoria
degà	deganat
delegat	delegació
gerent	gerència
president	presidència
redactors	equip de redacció
regidor	regidoria
secretari	secretaria
vocal	vocalia

Taula 2

2.5. *El masculí com a genèric*

En els casos en què el referent és desconegut o no es pot recórrer a cap mot col·lectiu o terme epicè

es recomana l'ús de la forma masculina entesa com a forma no marcada per alleugerir el text. Tot i així, es pot fer ús de la doble forma —només del substantiu— la primera vegada que s'introdueix el terme. Al llarg del text, però, es recomana fer servir la forma masculina tot i que es pot anar alternant l'ús d'ambdues formes.

“Bases que han de regir la contractació laboral temporal, a mitja jornada i durant 6 mesos, d'*un tècnic o tècnica superior* per al Consell Econòmic i Social de Menorca mitjançant la modalitat del contracte per obra i/o servei”

[...]

L'objecte d'aquesta convocatòria és proveir d'un *tècnic superior* per al CESM [...].

En alguns casos, com en pronoms i determinants, recórrer a les dobles formes trencaria la regla de llegibilitat del text, per tant es proposa l'ús del masculí plural entès com a forma neutra:

El fruit que en traurem serà beneficiós per a tota la població, tant *per als més petits i per a les més petites* com *per als més grans i les més grans*. (Inacceptable)

El fruit que en traurem serà beneficiós per a tota la població, tant *per als més petits* com *per als més grans*. (Recomanable)

Aquests casos es troben, principalment, en esmentar noms d'oficis. En una llista, es pot recórrer a l'ús de la barra, però en la redacció no. Una altra solució, possible però feixuga per a la lectura, serien les formes ja esteses en el llenguatge administratiu com “persona conductora”, “persona llogatera”, “persona monitora d'esplai”, “la persona guia turística”, etc.

2.6. Mots invariables

Alguns substantius amb referents animats són invariables pel que fa a la seva forma. És a dir, la mateixa forma lèxica serveix per als dos sexes. En casos com aquests, només acudirem a l'ús de la forma masculina dels determinants que els acompanyin. En cap cas doblarem els adjectius. Una bona manera de resoldre aquest aspecte, encara que només aplicable a sol·licituds i llistes, és no incloure el determinant article davant del substantiu (*contractista, comptable, gerent, agent de policia, especialista, participant, responsable, signant*, etc.).

**El o la aspirant serà reconegut o reconeguda*
L'aspirant serà reconegut. (Recomanable)

2.7. Tractament de “vós”

L'ús del pronom personal *vós* és un bon recurs per evitar les marques de gènere en el discurs a més de ser un tractament molt habitual en el llenguatge administratiu. Doncs, dota el text d'impersonalitat, de respecte i de formalitat, i és absolutament igualitari per als dos sexes.

Us convidam a...
Us saludam...

3. ELS DOCUMENTS ADMINISTRATIUS DEL CIM

El llenguatge dels documents administratius del CIM ha de ser senzill, clar i utilitari. El *Llibre de documents administratius i comercials* (2007) proposa la redacció directa, la veu activa, frases curtes i l'ús de mots que no arribin a l'excessiva generalització.

Els documents administratius es divideixen en dos grans blocs: els documents tancats i els documents oberts. Els primers fan referència a persones conegudes i, per tant, s'han d'adaptar al sexe de la persona a la qual va destinat el text. Els segons, els documents oberts, s'adrecen a persones indeterminades i desconegudes que poden ser tant homes com dones. Així, doncs, la redacció haurà de combinar les formes que s'han explicat al llarg d'aquesta guia per tal d'obtenir un text que inclogui clarament ambdós sexes. Per una banda, els documents més comuns dins aquest àmbit són aquells destinats a tramitar procediments administratius tals com contractes, permisos, sol·licituds, etc. Per una altra banda, també s'han de tenir en compte documents que no s'inclouen dins procediments administratius però que circulen dins el context del CIM. Aquests són anuncis, notes de premsa, ofertes de treball, invitacions, etc.

Amb la voluntat de respectar la claredat, la utilitat i la senzillesa del llenguatge, en el següent apartat es presenten alguns exemples de documents reals que poden servir de guia al conjunt de treballadors del CIM. S'han triat els documents que més confusió poden comportar en relació a l'ús

sexista del llenguatge i se'n ressalten — en cursiva — les solucions lingüístiques adients.

4. PROPOSTES DE REDACCIÓ

4.1. Documents tancats (referent conegut)

4.1.1. Fórmules de salutació i tractaments protocol·laris: el saluda, la invitació i la convocatòria.

El saluda i la invitació són comunicacions breus de caràcter protocol·lari. No s'utilitzen per a matèries regulades, sinó per a agraïments, salutacions, invitacions i felicitacions. S'utilitza la tercera persona i cal evitar l'ús discriminatori de *senyoreta*¹³.

SALUDA

LA CONSELLERA EXECUTIVA DEL DEPARTAMENT DE MOBILITAT I PROJECTES

S A L U D A

el senyor Josep Marquès Coll i, ahora que el felicita per la seva presa de possessió com a *alcalde* de l'Ajuntament _____ i es posa a la seva disposició per a tots aquells temes que puguin ser d'interès per a Menorca i per als seus habitants, li agraeix la invitació als actes que es duran a terme els propers dies 24, 25 i 26 de maig amb motiu de les festes de Sant _____, tot pregant-li que el dispensi davant la impossibilitat d'assistir-hi a causa de compromisos contrets anteriorment.

Marta Torres Vives

es complau a expressar-li el testimoniatge de la seva consideració.

Maó, 15 de maig de 2010

INVITACIÓ

¹³ L'ús del diminutiu “senyoreta” s'ha entès com un terme pejoratiu atès que remetia només a la dona soltera, mentre que, quan el referent era masculí no es feien diferències en el tractament de l'home casat o solter.

La consellera de Cultura, Patrimoni, Educació i Joventut es complau a convidar **el senyor** Bartomeu Benejam a la presentació del llibre que recull els treballs guanyadors i finalistes del **Premi Francesc de Borja Moll 2008** de creació de contes i rondalles, a càrrec de Pere Mascaró, escriptor.

L'acte tindrà lloc dissabte dia 25 d'octubre de 2010, a les 13.00 h,
en el marc de la Fira del Llibre en Català,
a l'envelat de la plaça d'Espanya de Ferreries.

CONVOCATÒRIA

PROPOSTA QUE PRESENTA LA CONSELLERA DEL DEPARTAMENT DE MEDI AMBIENT AL CONSELL EXECUTIU DEL CONSELL INSULAR DE MENORCA.

ASSUMPTE: APROVACIÓ DE LA CONVOCATÒRIA PER A LA CONCESSIÓ D'AJUTS DEL CONSELL INSULAR DE MENORCA PER _____.

Atès _____

(exposició de motius)

Atès que el Consell Executiu del Consell Insular de Menorca va aprovar, en sessió ordinària de ____ de _____ de 20____, les bases que han de regir la concessió d'ajuts a _____, les quals foren publicades en el BOIB núm. __, de dia ____ de _____ de 200__;

De conformitat amb la normativa bàsica aplicable al Consell Insular de Menorca en matèria de subvencions i en el marc d'allò establert en les Bases d'execució del pressupost d'aquesta administració, propòs al Consell Executiu que adopti el següent acord:

APROVAR la convocatòria per a la concessió d'ajuts a _____ corresponent a l'any 20XX, que es regirà per les bases aprovades pel Consell Executiu del Consell Insular de Menorca de XX de XXXXXXXX de 20XX (publicades en el BOIB núm. XX, de dia XX de XXXXX de 200XX), d'acord amb les condicions següents:

- Import global màxim dels ajuts i crèdit pressupostari. Les ajudes concedides seran ateses amb càrrec a les partides pressupostàries i amb els imports màxims que s'indiquen més avall, sens perjudici que els imports puguin ser ampliat d'acord amb les disponibilitats pressupostàries:

Partida*	Quantia màxima
----------	----------------

--	--

* La despesa es podrà aplicar a qualsevol altra partida adequada i vinculada.

-El termini de presentació de sol·licituds serà de __ dies naturals/hàbils (especificar) comptats a partir del dia següent a aquell en què es publiqui aquesta convocatòria en el Butlletí Oficial de les Illes Balears (BOIB).

-(Definiu l'òrgan instructor si no és preceptiva la constitució de comissió avaluadora)

Maó, (especificau data)

Representant de la Conselleria de _____

(nom i llinatges)

4..2. Documents oberts (referent desconegut)

4.2.1. Convocatòries (anunci i circular)

Es tracten de documents adreçats a diverses persones amb contingut general que no s'inclou en cap tramitació d'un procediment administratiu.

ANUNCI/NOTÍCIES

“El Consell de Menorca dóna la benvinguda als **infants** sahrauís que passaran l'estiu a l'illa.”

**Tauler d'anuncis del CIM [en línia]. http://www.cime.es/novacime/cime03/index_03.asp
[Consulta: 23 juliol 2011]**

CIRCULAR

Benvolguts i benvolgudes,

El dia 1 de juny es posa en funcionament aquesta nova intranet del Consell Insular de Menorca.

Es tracta d'un portal del **treballador** renovat, amb una nova estructura, nous continguts i nous dissenys, adreçada principalment a millorar la comunicació interna dins la nostra organització.

Vull destacar que aquesta intranet és el resultat del debat i les propostes d'un grup de treball integrat per **l'equip de treballadors** del diferents serveis del Consell Insular de Menorca, al qual

s'ha sumat la feina de SILME i del Servei de SAC i Qualitat, des d'on s'ha impulsat aquest projecte. A **tothom** vull donar les gràcies.

Cordialment,

Jaume Florit,

Conseller executiu del Departament de Serveis Generals i Treball

4.2.2. Formularis (autorització, contracte, domiciliació bancària, sol·licitud i instància)

Documents que recullen un acord de voluntats entre dues o més persones, entitats o empreses.

AUTORITZACIÓ

_____, major d'edat i amb DNI núm. _____, com a **usuari/ària**¹⁴ del servei de _____ d'aquesta Residència de Gent Gran del Consell Insular de Menorca,

_____, major d'edat, amb DNI núm. _____, com a familiar o **en representació legal** de l'**usuari/ària**,

AUTORITZ el Consell Insular de Menorca que, amb càrrec al meu núm. de compte corrent que jo he facilitat mitjançant document acreditatiu, cobri mensualment la liquidació de la taxa que correspongui per la utilització de serveis (_____€/_____) corresponent.

Així mateix, coneixent els requisits per ingressar al centre, don permís perquè es facin els cobraments que corresponguin als acords que s'hagin establert en relació amb els meus ingressos i/o les pagues extres que jo pugui percebre (juny i novembre) i les pagues úniques (gener) de la meva pensió o pensions, en cas de beneficiar-me de la reducció per baixos ingressos (BOIB núm.60 del 25-04-2006) . Finalment, com a **prestatar/ària** dels serveis d'aquest centre, em comprometo a informar dels canvis i a aportar la documentació necessària a l'inici de cada any natural davant aquesta Residència de Gent Gran per tal d'actualitzar la meua situació econòmica (s'entén qualsevol ingrés, bé immoble, pla de pensions, fons d'inversió, augments de capital, etc.) i adaptar-la al corresponent augment de l'IPC de cada any.

Signat,

Signat,

Usuari/ària

Familiar¹⁵ o tutor/a

14 Una alternativa a la barra inclinada seria la fórmula “persona usuària” o “persona prestatària” però el text resultaria massa feixuc ja que es repeteix diverses vegades aquest referent.

15 S'evita l'ús del determinant article.

Maó, ____ d _____ de _____ (data d'ingrés al centre)

CONTRACTE

Per una banda, (nom i llinatges de *l'usuari/ària*) _____ amb
DNI _____, i (nom i llinatges del familiar i/o *tutor/a*)
_____ amb DNI _____.

I d'altra banda, (nom i llinatges) _____, com a
director/a del Centre de Dia i la Residència de Gent Gran de Maó del Consell Insular de Menorca.

ACORDEN l'ingrés, LLIUREMENT, de (nom de
l'usuari/ària) _____ al Centre de Dia, en data
_____ de 200__.

ACCEPTEN, mitjançant el present contracte [...]

Maó, _____ de _____ de 20__.

HO ACCEPTA I HI ESTÀ CONFORME,

HO ACCEPTA I HI ESTÀ CONFORME,

L'usuari/ària

Familiar i/o tutor/a

Nom i llinatges:

Nom i llinatges:

HO ACCEPTA I HI ESTÀ CONFORME,

En representació del Centre de Dia

(Nom i llinatges)

DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

I. *Titular del compte*¹⁶

NIF/CIF:

Llinatges i nom o raó social

Domicili fiscal:

Municipi:

Província:

¹⁶ Actualment I. Dades del creditor. S'evita l'ús del determinant article.

Codi postal: Telèfon: Adreça electrònica:

II. Representant

NIF: Llinatges i nom:

III. Alta de dades bancàries

Codi entitat Codi sucursal D.C.: Núm. de compte

A EMPLENAR PER L'ENTITAT DE CRÈDIT

Certific, a petició de la persona reflectida en "I. Titular del compte" i a efectes de la domiciliació dels imports que ordeni la Tresoreria del Consell Insular de Menorca, l'existència del compte referència en "III. Alta de dades bancàries", obert a nom de la persona titular que figura en l'esmentat apartat "I. Titular del compte".

PER L'ENTITAT DE CRÈDIT

(segell de l'entitat de crèdit)

Signat: _____

_____, _____ de/d' _____ de 20__

(*signatura de la persona titular o representant* i segell)

SOL·LICITUD

Persona sol·licitant

Nom i llinatges / Raó social:

NIF/CIF

amb domicili núm. pis porta

població codi postal telèfon

Expòs

Que som *mariscador/a* professional i vull renovar la meua llicència de mariscador/a.

Demana

La renovació de la llicència de *pesca de marisc* per poder capturar l'escopinya gravada (Venus Verrucosa), el peu de cabrit (Arca noae), l'escopinya llisa (Venerupis decussata) i gamba d'esca

(Gèneres Palaemon Processa), etc.

_____, _____ d' _____ de 200____
(signatura de la persona sol·licitant)

INSTÀNCIA

Persona sol·licitant

Nom i llinatges/Raó social:

amd domicili

població

Telèfon

NIF/CIF:

núm.

codi postal

Fax

pis

província

Adreça electrònica

Representant

Nom i llinatges/Raó social:

amd domicili

població

Telèfon

NIF/CIF:

núm.

codi postal

Fax

pis

província

Adreça electrònica

Expòs

Deman

_____, _____ d' _____ de 20____
(signatura de la persona sol·licitant)

4.2.3. Actes.

Documents que fan constar les incidències d'una reunió i els acords que s'hi prenen.

ACTA

ACTA DE SUSPENSÍO D'EXECUCIÓ DE CONTRACTE

Dades del contracte

Número expedient:

Departament:

Objecte del contracte:

Procediment i forma d'adjudicació:

Data d'adjudicació:

Empresa contractista:

Responsable¹⁷ del Contracte CIM:

Pressupost d'adjudicació:

Termini total d'execució:

Data d'inici contracte:

Data d'acabament (inicial):

Maó, ____ de ____ de 2 ____

Es reuneixen les persones següents:

- Sr./Sra. _____, **cap de la direcció** dels treballs designat pel CIM
- Sr./Sra. _____, **tècnic/a** del Consell Insular de Menorca
- Sr./Sra. _____, en representació legal de l'empresa _____, **part contractista adjudicatària** i actuant en nom i representació d'aquesta darrera.

El motiu de l'acte es deixar constància de la suspensió (temporal o definitiva/ total o parcial) del contracte assenyalat a l'encapçalament en compliment de l'acord _____ (de Consell Executiu, Comissió de Govern) i de la previsió recollida a la clàusula _____ del Plec de clàusules administratives reguladores del contracte, suspensió que tindrà efectes des del dia ____ fins el dia ____ .

Els motius de la suspensió (temporal o definitiva/ total o parcial) de l'execució del contracte són els següents:

-

La part dels treballs afectats per la suspensió són els següents: ...

En conseqüència l'estat d'execució del contracte a la data de suspensió és la següent: ...

Per la seva banda la **part contractista** formula les següents puntualitzacions:

-

I perquè així consti i als efectes que corresponguin, les *persones assistents* signen la present acta en el lloc i en la data assenyalats més amunt.

¹⁷ S'evita l'ús del determinant article.

4.2.4. Informe

Document que exposa la informació sobre la situació d'un afer o sobre els elements necessaris perquè es resolgui.

INFORME

INFORME DE CONFORMITAT DE LA PRESTACIÓ DE SERVEI

Departament:

Núm. EXPEDIENT:

Dades del contracte:

- Objecte:
- Contractista:
- Preu d'adjudicació:
- Termini de garantia:

Un cop examinats els serveis prestats per la *part contractista* en el contracte de referència i, trobant-los conforme amb les prescripcions que s'hi preveuen, es dona per rebuts els serveis pel CIM, en compliment de l'art. 283 de la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del Sector Públic.

Com a conseqüència d'aquest acte de conformitat, comença a contar el termini de garantia de _____ previst en el contracte, tal com assenyala el art. 283 de la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del Sector Públic.

I perquè consti i tenguí els efectes corresponents, es signa el present informe de conformitat.

Maó, de _____ de _____ 20__.

RESPONSABLE DEL CIM DESIGNAT

PART CONTRACTISTA

PER AL SEGUIMENT DEL CONTRACTE,

LA INTERVENCIÓ

(Nom i llinatges de la persona que intervé)

6. LLENGUATGE ICONOGRÀFIC. L'ÚS SEXISTA DE LES IMATGES

La difusió massiva i constant d'imatges a través dels mitjans de comunicació —televisió, Internet, prems escrita, etc.— influeix clarament en la realitat social. Avui en dia, encara es proporcionen molts estereotips sobre la identitat masculina i femenina que no contribueixen en les tasques d'igualtat entre sexes. Per exemple, és molt freqüent relacionar les feines de casa amb la imatge d'una dona netejant i, en canvi, la imatge de l'home sempre es relaciona amb feines fora de la llar: a l'oficina, com a obrer, com a cambrer, etc. Inevitablement, el fet d'associar aquests rols a un o altre sexe comporta la confusió del gènere lingüístic, tal com s'explicava al principi d'aquesta guia. Així, doncs, cal també parlar del llenguatge iconogràfic atès que en difondre un tríptic o un anunci hi ha una voluntat de comunicar quelcom més a través de la imatge, no només del llenguatge escrit.

En el marc de la publicitat institucional, entesa com a publicitat promoguda per l'Administració General de l'Estat i per altres entitats integrades del sector públic estatal¹⁸, i de tot el material de divulgació del CIM, s'ha de respectar la igualtat entre homes i dones i combatre amb els estereotips sexistes. El tractament sexista de les imatges és el resultat d'un procés de categorització en què homes i dones formen part de dos grups socials diferents als quals se'ls atribueix una sèrie d'estereotips per les seves característiques físiques, psicològiques, socials, etc. D'aquesta classificació en resulta una estructura de representació que la societat ha assumit com a referent per identificar els rols d'homes i dones. La taula següent mostra alguns adjectius que es poden atribuir a les persones però que canvien notablement d'interpretació segons si es refereixen a la dona o a l'home:

De la persona...	Es mostra la dona...	En canvi, es mostra l'home...
activa	nerviosa	inquiet
sensible	delicada	efeminat
desinhibida	picaresca	simpàtic
temperamental	histèrica	apassionat
introvertida	tímida	reflexiu,
extravertida	cotorra	comunicatiu

¹⁸ Llei 29/2005, de 29 de desembre, de Publicitat i Comunicació Institucional.

curiosa	xafardera	intel·ligent
prudent	judiciosa	covard

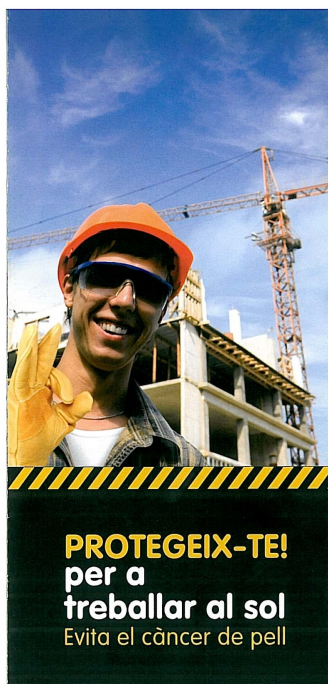
Taula 3

Pel que fa a l'associació de rols socials, tradicionalment la dona s'ha relacionat amb l'àmbit familiar (com a muller, mare, cuidant els avis, fent feines de casa) enfront de la imatge de l'home representat en l'àmbit públic (ofici fora de casa, treballant a l'administració, dedicant-se a la política). En aquest aspecte es veu clarament la necessitat de reivindicar l'autonomia de la dona com a ésser independent. La inserció de la dona al món laboral fa que, també en publicitat, apareguin els nous rols femenins en concordança a la societat actual. Així, doncs, s'ha de difondre una publicitat representativa amb imatges igualitàries i no estereotipades, defugint de l'androcentrisme i del sexisme.

Encara és molt evident l'associació d'homes i dones a oficis molt concrets en l'àmbit de la comunicació institucional del CIM. Per exemple, en els díptics sobre el llenguatge dels oficis¹⁹ es fa diferència entre *cambrer* i *cambrera*, però no entre *pintor* i *pintora*, alhora que el dibuix representatiu de cada ofici és en ambdós casos un home. L'única imatge representada per una dona és la que encapçala el díptic del servei domèstic. Amb això no s'està dient que la publicitat ha d'eliminar les imatges masculines, sinó que fa falta equilibrar una mica més els models que es proporcionen mitjançant aquest tipus de comunicació, persuasiva en qualsevol cas, ja sigui a través de la difusió d'institucions públiques o privades. Avui dia encara és estrany veure una dona lampista o obrera (que hi són), però el nombre de perruquers i perruqueres o de cambrers i cambreres és molt més equilibrat. Així, doncs, si hem de difondre imatges d'aquests quatre oficis no seria estrany veure una dona perruquera i una cambrera per un costat i, per l'altre, un lampista i un obrer.

En la imatge següent, de la campanya *Al sol, amb precaució*, podem veure que una altra vegada la imatge de l'home i l'obrer estan estretament lligades.

19 Assessors lingüístics de Menorca. *Vocabulari bàsic del...* Consell Insular de Menorca, 2011.

Imatge 1

En canvi, en la campanya *El català, llengua de feina* s'han distribuït els tríptics amb imatges diferents: uns són encapçalats per la imatge d'un home i uns altres per una dona.

Imatge 2

Tot i que comença a haver-hi un equilibri, en aquest cas, la dona segueix ocupant el lloc de secretària (un càrrec fortament estereotipat i que no deixa d'estar subordinat a una figura superior) mentre que l'home apareix com a *maitre* o cap de sala d'un restaurant.

A banda de la publicitat institucional, en el marc de CIM poden aparèixer imatges en qualsevol tipus d'informació divulgativa, no només en publicitat. L'edició de llibres o la pàgina web de la institució també han d'estar sotmesos a l'anàlisi de les imatges per tal d'assegurar la igualtat i el respecte entre homes i dones. És per això que a continuació es resumeixen alguns dels aspectes més rellevants a tenir en compte a l'hora de difondre imatges que defugin els estereotips sexuals tradicionals.

- **Nombre equilibrat d'imatges d'homes i dones.** Evitar representar més homes que dones o a la inversa, el nombre de representacions hauria de ser el més equilibrat possible entre uns i altres. Una bona solució també és l'ús d'imatges en què apareguin homes i dones junts portant a terme les mateixes tasques.
- **Evitar estereotips de rols familiars i socials.** Per una banda, encara existeixen molts estereotips entorn les imatges dels homes i les dones en l'entorn familiar. Per exemple, encara és molt persistent la imatge de l'home que desenvolupa les tasques domèstiques relacionades amb el bricolatge o el manteniment de la casa, en canvi, la dona és qui s'encarrega de les feines de neteja. També fa falta reivindicar la dona com a treballadora fora de casa, no només com a muller i mare que cuida els fills. Cada vegada és més normal trobar tant homes i dones en diferents contextos laborals com per exemple en l'administració, en la política, en alts càrrecs empresarials, etc.
Per una altra banda, també s'haurien de reflectir nous models de família com els integrats per dues persones del mateix sexe o bé per una sola persona, home o dona.
- **Evitar l'extensió del paper tradicional de la dona en el món laboral.** La dona, com a mare i muller, ja és representada a casa cuidant la família. Així, doncs, cal evitar representar-la sempre fora de la llar en el mateix tipus de tasques: mainadera, cuidant un malalt, etc. Alhora, convé representar també l'home en aquestes mateixes tasques.
- **Trencar amb els estereotips professionals.** Combinar uns i altres amb homes i dones equitativament. Fomentar el trencament d'estereotips sexistes a la llar i al mercat laboral. Cal

difondre imatges d'homes i dones exercint les mateixes professions i amb el mateix prestigi. Per exemple, la dona s'ha mostrat moltes vegades com a cuinera de casa, però no com a xef professional d'un gran restaurant, que moltes vegades es representa amb la figura masculina. El mateix passa en atribuir la figura d'un alt càrrec a l'home mentre que el paper de la dona continua assignant-se a una figura inferior sense autoritat, per exemple a la secretària.

- **Diversitat de models.** En la mesura que sigui possible, s'han de combinar els models físics en qualsevol context. Ja siguin prims, grassos, alts, baixos, grans, joves, etc., tots han de caber en qualsevol tipus de situació.
- **Evitar la relació tradicional de colors amb el sexe.** Tradicionalment s'han relacionat una sèrie de colors amb un sexe determinat, per exemple, el rosa de les filletes i el blau dels fillets. S'ha d'evitar aquesta relació i combinar qualsevol color sigui quin sigui el sexe a representar així com també s'han de començar a trencar amb la relació de determinats jocs infantils segons si fan referència a fillets i a filletes. Encara és molt habitual relacionar les filletes amb la dansa, amb jocs de ninos o jocs de cuina, i als fillets amb esports com el futbol o el bàsquet, amb cotxes de joguina o amb videojocs.
- **Evitar l'ús del cos de la dona com a objecte sexual.** No utilitzar el cos de la dona com a objecte sexual, de reclam o per cridar l'atenció.

7. CONSIDERACIONS FINALS

La llengua, com a producte social canviant, evoluciona segons les necessitats dels seus parlants. Per això, aquesta guia pretén respondre a les necessitats dels usuaris de la llengua que canvia i evoluciona al costat d'una societat que demana la igualtat entre sexes. D'aquesta manera la llengua no només ha de reflectir aquesta igualtat, sinó que hi ha de contribuir adaptant-se als nous usos que la realitat demana. El sexisme no és quelcom inherent a l'estructura del llenguatge, sinó que són els parlants els que han acceptat i consolidat una sèrie d'usos discriminatoris. Amb la voluntat d'evitar-los s'ha volgut unificar una sèrie de criteris a seguir per l'administració del CIM, els quals no són definitius. Les solucions que presenta no són tancades i, per tant, aquesta guia haurà de restar sotmesa a les revisions i modificacions que demani la llengua segons els seus usos.

BIBLIOGRAFIA

BLANCO-MAGADÁN ORTA, Ana; CHILLIDA APARICIO, Ana; ALONSO CUERVO, Isabel. *Publicidad institucional no sexista*. Instituto Andaluz de la Mujer: Consejería para la igualdad y bienestar social, 2009.

COMISSIÓ OBRERA NACIONAL DE CATALUNYA. *La llengua també és femenina*. Barcelona, 2001.

CONSELL INSULAR DE MENORCA. *Documents administratius i comercials*. Maó: Consell Insular de Menorca, Departament de Cultura, Patrimoni, Educació i Joventut, 2007.

GARCÍA NIETO, Mª Teresa; LEMA DEVESA, Carlos. *Guía de intervención ante la publicidad sexista*. Madrid: Instituto de la Mujer, Ministerio de Igualdad, 2008.

GOVERN DE LES ILLES BALEARS. *Llibre d'estil del Govern Balear*. Palma: 2007.

LÓPEZ DíEZ, Pilar. *Utilización no sexista de la imagen en acciones de marketing y publicidad*. Bizkaia: Departamento de Presidencia, 2003.

PAYÀ, Marta. «*Les persones estem preocupats i preocupades (!?)* Criteris per a un ús no sexista del llenguatge en els textos del Parlament de Catalunya». Dins *Confonem gènere i sexe? Llenguatge no sexista: fenomen, límit i aplicació*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Serveis Lingüístics, 2005.

UNESCO. *Recomanacions per a un ús no sexista del llenguatge*. Barcelona, 1992.

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS. *Declaració sobre el gènere*. Palma: Universitat de les Illes Balears, 2009.

SANJAUME, Margarida. «Usos igualitaris del llenguatge en les lleis (Parlament de Catalunya, 1980-2010)». Dins *Visibilitzar o marcar? Repensar el gènere en la llengua catalana*. Jornada del grup d'Estudi de Llengües Amenaçades. Barcelona: Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona, 19 de març de 2010.

SECRETARIA DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA; INSTITUT CATALÀ DE LA DONA. *Marcar les diferències: la representació de dones i homes a la llengua*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de la Presidència, 2005.